

Tartu Emajõe Kooli

III kooliastme loovtöö juhend

Käesolevas juhendis antakse ülevaade loovtööde koostamise ja vormistamise nõuetest Tartu Emajõe Koolis.

1. Mõiste ja eesmärgid

1.1. Loovtööks nimetatakse positiivset ja esteetilist tööd, millel on füüsiline väljund esitluse näol. Üldjuhul ei ole see ainekavas ettenähtud töö. See on õpilase poolt valitud teemal iseseisvalt või rühmatöona korrektselt vormistatud ja teostatud, loovust näitava sisuga töö.

1.2. Loovtöö on individuaalselt või kollektiivselt õpilaste poolt läbiviidav töö, mis võib olla:

- 1.2.1. omaloominguline raamat, luulekogumik, etendus, tantsuprogramm;
- 1.2.2. muusikapala, kontsert vms;
- 1.2.3. sportlikud kavad nt akrobaatika, võimlemine;
- 1.2.4. kunsti-, disaini- või käsitööprojekt;
- 1.2.5. õppemängu või õppevahendi valmistamine;
- 1.2.6. video või lühifilm;
- 1.2.7. koolisisene või -väline üritus;
- 1.2.8. konkurssidest osavõtt;
- 1.2.9. uurimustöö;
- 1.2.10. IKT projekt;
- 1.2.11. väikeettevõtlusprojekt;
- 1.2.12. vmt.

1.3. Loovtöö eesmärgiks on:

- 1.3.1. pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust;
- 1.3.2. toetada õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- 1.3.3. aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele;
- 1.3.4. toetada õpimotivatsiooni;
- 1.3.5. aidata kaasa üldpädevuste kujunemisele (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, töö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne);
- 1.3.6. suunata õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

2. Loovtöö üldine korraldamine

2.1. Loovtöö koostamise protsess koosneb:

- 2.1.1. teemavaldkonna ja juhendaja valik;
- 2.1.2. töö kirjanduse ja muude allikmaterjalidega;
- 2.1.3. eesmärgi püstitamine;
- 2.1.4. töö esialgse kava koostamine;
- 2.1.5. andmete kogumine;
- 2.1.6. loovtöö teostamine, meisterdamine, katsed ja vaatlused vms praktiline tegevus;
- 2.1.7. teoreetilise osa analüüs: andmete töötlemine, tõlgendus, järelduste tegemine;
- 2.1.8. töö kirjalik vormistamine;
- 2.1.9. töö esitlus.

2.2. Kirjutamisel tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid:

- 2.2.1. loovtöö peab olema sõnastatud korrektselt ja loogiliselt;
- 2.2.2. tuleb kasutada selget ja täpset oskuskeelt, üldtunnustatud ja väljakujunenud terminoloogiat;
- 2.2.3. väljendused olgu loomulikud ja lihtsad;
- 2.2.4. ei liialdata võõrsõnadega;
- 2.2.5. tuleb vältida sõnakordusi ja kasutada rikkalikku sõnavara;
- 2.2.6. kirjutada tuleb nii lühidalt kui võimalik ja nii pikalt kui vajalik;
- 2.2.7. vältida tuleb slängi, stampkeelendeid, ajakirjanduslikke, käibe- ja poeetilisi (üliemotsionaalseid) fraase;
- 2.2.8. tuleb vältida autori mina-vormi liigset kasutamist;
- 2.2.9. tekst peab olema liigendatud lõikudeks;
- 2.2.10. loovtöö teoreetiline osa peab olema vormistatud arvutil.

2.3. Loovtöö vormistamise nõuded

Loovtöös sisalduvad tekstid, joonised, skeemid, pildid, fotod jms kantakse töö lisasse. Loovtöö teoreetiline osa esitatakse arvutil vormistatud failina. Töö esitada A4 formaadis paberil nn kiirkõitjas ühes eksemplaris.

Arvutil trükitud loovtöö teoreetilises osas:

- 2.3.1. lehe üla- ja allserva jäetakse vaba ruum 3 cm, lehe vasakusse serva 4 cm ja paremasse serva 2 cm vaba ruumi;
- 2.3.2. kasutatakse reavahet 1,5 ja rööpjoondust;
- 2.3.3. taandrida ei kasutata, tekstilõikude vahele jäetakse tühi rida;
- 2.3.4. tähemärgi suurus 12 ja kirjastiil *Times New Roman*;
- 2.3.5. ei kasutata allajoonimist;
- 2.3.6. kõik töö lehed nummerdatakse automaatselt kogu töö ulatuses ühesuguselt;
- 2.3.7. nummerdamist alustatakse tiitellehest, kuigi tiitellehele ei trükita lehekülje numbrit, vaid lehekülje number märgitakse alates teisest leheküljest;

2.3.8. leheküljenumbriid paigutatakse lehekülje alla paremale;

2.3.9. ei nummerdata töö lisade lehekülgi.

2.4. Tiitelleht, millele kirjutatakse kooli täielik nimetus, töö pealkiri, selle liik (s.o loovtöö), klass, koostaja ees- ja perekonnanimi, juhendaja ees- ja perekonnanimi, aasta (vt lisa 1).

2.5. Sisukord, mis tutvustab töö struktuuri - sisaldab iga alaosa pealkirja ja vastava leheküljenumbri. Sissejuhatus, kokkuvõte ja kasutatud allikate loetelu ei kuulu peatükkidena numereerimisele ja näidatakse sisukorras ilma järjenumbriteta.

2.6. Sissejuhatus, milles selgitatakse töö teemat, põhjendatakse selle valikut ning sõnastatakse töö sisuline eesmärk (võib püstitada ka töö hüpoteesi). Lühidalt võib tutvustada uurimismetoodikat ja -meetodeid, samuti peamisi allikaid ning töö ülesehitust.

2.7. Põhiosa peab sisaldama loovtöö seletust (kirjeldust) või selle analüüsi (tabelid ja joonised vt lisa 2) ning uuringu tulemusi. Siin antakse selgitused sissejuhatuses tõstatatud eesmärkidele või püstitatud hüpoteesile.

2.8. Kokkuvõte, milles antakse vastus sissejuhatuses püstitatud eesmärgile (hüpoteesile), esitatakse lühidalt olulisimad järeldused. Lisaks võib lühidalt kirjeldada tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme.

2.9. Kasutatud allikate loetelu, mis peab sisaldama kõiki allikaid, mida töö käigus kasutati ja millele on viidatud. Kui on kasutatud mitut liiki allikaid, tuleks need ka vastavalt eristada:

a) kirjalikud allikad: trükised, internetimaterjalid

b) suulised allikad - nt intervjuud, audiovisuaalsed allikad jms

Kõik kasutatud materjalid kantakse loetelusse kindla skeemi kohaselt, mis sõltub materjali liigist.

Näiteks:

1) Raamat:

Lõugas, V. 1989. Arheoloogia Eestimaa teedel. 2. trükk. Tallinn: Valgus.

2) Artikkel kogumikust:

Vapra, A. 1988. Vananemine ja eaka inimese tervishoid. Tervise teejuht I. Koostanud H. Jänes. Tallinn: Valgus.

3) Artikkel ajakirjast:

Otsing, A. 1994. Pentium tootmises ja turul. Arvutimaailm, nr 3.

4) Internetimaterjalide puhul märgitakse teksti autori nimi, initsiaal, artikli pealkiri, netiaadress ja materjali leidmise kuupäev. Kui autorit ei õnnestu tuvastada, piisab kahest viimasest. Need loetletakse kirjalike allikate lõpus.

Näiteks: Jürisson, A. Vändra kandi noored uudistasid mammutikihvu.
<http://www.parnupostimees.ee/607252/vandra-kandi-noored-uudistasid-mammutikihvu/>
24.10.2011

Kasutatud materjalid järjestatakse autorite perekonnanimede järgi tähestikulises järjekorras, sama autori tööd nende ilmumisaastate järjekorras. Iseenda poolt tehtud intervjuu puhul lähtutakse intervjuueeritava nimest. Kui tegu on autorite kollektiiviga (koguteosed, entsüklopeediad), lähtutakse teose pealkirjast.

2.10. Lisad (töö võib sisaldada lisasid) - esitatakse materjal, mis töö käigus koostati, koguti või kasutamist leidis, (nt küsitluslehed, mõõtmisprotokollid, joonised jms), samuti illustreeriv lisamaterjal (dokumendi- või fotokoopiad). Lisad paigutatakse töö lõppu, kasutatud allikate loetelu järele. Igale lisale antakse number ja pealkiri (vt lisa 2).

Kasutatud materjalidest pärit andmeid võib töös esitada kahel viisil:

- a. Tsiteerimine. Tsitaat peab olema täpne, vastama originaalile. Kui peetakse otstarbekaks tsitaadi algusest, keskelt või lõpust midagi ära jätta, pannakse sinna mõttepunktid. Tsiteerimisel kasutada jutumärke.
- b. Refereerimine ehk teise autori või allika sisu konspekteeriv või kommenteeriv esitamine oma töös. Esitusest peab selguma, missugused mõtted

kuuluvad refereeritavale autorile ja kust algavad töö autori kommentaarid.
Refereeringus kasutatavad tsitaadid pannakse jutumärkidesse.

2.11. Töö võib teha nii individuaalselt, paaris- kui ka rühmatööna.

2.12. Loovtöö sooritatakse 9. klassis või ka 10. klassi I poolaastal.

2.13. Üldjuhul on juhendajaks aine- või valikaineõpetaja, samuti võib juhendajaks olla ka loovtöö teemat valdav spetsialist väljaspool kooli.

2.14. Loovtöö koostamise minimaalne ajaline maht õpilase jaoks on 15 tundi, mis sisaldab nii juhendamisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd.

2.15. Loovtöö kulud katab kool oma eelarvest, kui töö sooritatakse kooli eesmärgi ja vajadusi silmas pidades. Isiklikuks kasutuseks valmistatava loovtöö kulud katab õpilase perekond.

3. Loovtöö teema valimine

3.1. Septembrikuu esimese nädala jooksul tutvustab 9. (10.) klassi klassijuhataja loovtöö sooritamise protsessi õpilastele ning pannakse kirja õpilaste loovtööde ideed, mis edastatakse õpetajatele.

3.2. Septembrikuu teise õppenädala lõpuks lähtuvalt õpilaste ettepanekutest ning õppeainete või õppekava läbivatest teemadest lepatakse kokku õppeaasta loovtöö teemavaldkond ning õpetajad pakuvad välja võimalikud pea- ja kõrvalteemad, mis pannakse üles kooli infostendile.

3.2. Õpilane valib teema ise ja lepib kokku juhendajaga ning edastab info klassijuhatajale hiljemalt 30. septembriks.

3.3. Loovtöö juhendaja tutvustab õpilasele/õpilastele:

1) võimalusi loovtöö teema käsitlemiseks sh millised õppeained ja läbivad

teemad on loovtöö koostamise aluseks;

- 2) nõudeid töö koostamisele (vormistamise juhend, hindamise skaala ja põhimõtted);
- 3) tööks ettenähtud aega.

Koos õpilasega/õpilastega sõnastatakse lõplik teema ning oktoobrikuu lõpuks tehakse otsused, milliste kuludega ja milliseid vahendeid valitud loovtööks kasutatakse.

3.5. Klassijuhataja registreerib temaatika, töö teostaja(d), loovtöö vormi ja teema, juhendaja ning kooli poolt finantseeritava töö puhul vahendid ja kulud ning esitab andmed novembri esimesel nädalal direktorile kinnitamiseks.

4. Loovtöö juhendamine ja läbiviimine

4.1. Juhendaja roll on suunav:

- 1) suunab õpilast loovtöö protsessikirjelduse täitmisel;
- 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- 4) nõustab õpilast esitlemise vormi valikul ja esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) aitab korraldada tööjaotust.

4.2. Loovtöö juhendamine toimub individuaalselt või rühmas. Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt juhendada 2 tööd.

4.3. Juhendaja koos õpilasega koostavad töö ajakava. Õpetaja kohtub töökavandamise ja teostamise etapis juhendatava(te)ga vähemalt neli korda. Juhendamine toimub üldjuhul üle nädala, kaks korda kuus. Juhendamiseks kokkulepitud aeg märgitakse konsultatsioonitundidena.

4.4. Loovtöö protsessikirjelduse täitmist alustab õpilane pärast teema valimist.

Loovtöö kirjelduse osad on:

- 1) tiitelleht (kooli nimetus, töö teema, autor(id), juhendaja(d), aasta;
- 2) sissejuhatus (töö eesmärgid, teema valiku põhjendus, tegevused ja ülesanded, mis töö tegemiseks on vaja läbi viia, ajakava) kuni 1,5 lk;
- 3) sisu (töö käik-teostatud tegevused, kollektiivse töö puhul oma panuse kirjeldus) 3 kuni 8 lk
- 4) kokkuvõtte (õpilase hinnang tehtud tööle: nt plaanipärasus, hästi/halvasti õnnestunud ülesanded ja tegevused, põhijäreldused) kuni 1,5 lk
- 5) kasutatud kirjanduse loetelu;
- 6) lisad (võimalusel esialgne töö kavand, foto valminud tööst, juhendaja hinnang vormistusele).

5. Loovtöö kaitsmine

5.1. Loovtöö hindamiseks kinnitab direktor käskkirjaga hindamiskomisjoni, mis on vähemalt viie liikmeline. Hindamiskomisjoni iga liige kohustub tutvuma õpilas(t)e loovtöö protsessikirjeldusega ning täitma töö kaitsmise järel loovtöö hindamise vormi (Lisa 1).

5.2. Loovtöö avalikule esitlemisele pääseb õpilane/õpilased, kes on esitanud kokkulepitud ajaks juhendajale töö ülevaatamiseks ja saanud juhendajalt hinnangu arvestatud töö vormistamise eest.

5.3. Nädal enne kaitsmist esitab õpilane hindamiskomisjonile oma loovtöö protsessikirjelduse.

5.4. Loovtöö esitus (kaitsmine) toimub koolis või kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli ning fikseeritakse kooli huvitegevuse plaanis. Koolis kaitstakse töid kindlaksmääratud kuupäevadel III kooliastme õpilaste ja hindamiskomisjoni ees.

Samuti võib see toimuda ainenädala raames või saavad õpilased üles astuda kontserdil või muul üritusel.

5.5. Nõuded esitlusele:

5.5.1. kollektiivse loovtöö puhul osalevad esitlusel kõik töö sooritajad;

5.5.2. loovtöö suulise esitluse ettekande soovitatav pikkus 7- 10 minutit;

5.5.3. ettekanne võib olla õpilasel kirjaliku tekstina ette valmistatud;

5.5.4. esitlust on soovitatav näitlikustada;

5.5.5. loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud peamisi tegevusi, oma panust;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

5.6. Loovtööde esitlused jäädvustatakse. Säilitamisele kuuluvad ka loovtöö protsessi-kirjeldused, uurimustööd jm õppevaraks valminud loovtööd.

5.7. Loovtöö loetakse sooritatuks, kui õpilane/õpilased on hindamiskomisjoni liikmetelt saanud koondhinnangu 'arvestatud' (Lisa 1. Loovtöö hindamise vorm).

5.8. Loovtöö teema, vorm ja hinnang märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

6. Juhendaja kohustused

6.1. Aidata valida töö teemat ja seda töö käigus täpsustada.

6.2. Nõustada õpilast töö planeerimisel ja läbiviimisel ning probleemide sisulisel lahendamisel.

6.3. Jälgida, et töö vastaks sisult, tasemelt ja mahult Tartu Emajõe Kooli loovtööle esitatavatele nõuetele.

7. Loovtöö teostaja / õpilase kohustused

7.1. valib õppeaine ja teemavaldkonna 30. septembriks;

- 7.2. kooskõlastab valiku juhendajaga;
- 7.3. koostab koos juhendajaga töö teostamise plaani kuu aja jooksul pärast teema valikut;
- 7.4. töö vormistab vastavalt Tartu Emajõe Koolis kehtivale loovtööde juhendile;
- 7.5. esitab oma valmis loovtöö juhendajale kaks nädalat enne töö esitlust.

Lisa 1. Loovtöö hindamise vorm

Loovtöö teema

Õpilase nimi

Kaassooritajad (rühmatöö puhul)

Juhendaja(d), amet

Kaitsmiskuupäev

Hindaja märgib taseme kasti linnukesega, mis väljendab tema hinnangut õpilasele ja tema loovtööle

Hindamis-kriteerium	Tase I	Tase II
Töö sisu	Töö vastab teemale, seatud eesmärgid saavutati, töö ülesehitus loogiline, töö/teose idee originaalne	Töö vastab teemale, seatud eesmärgid saavutati osaliselt, töö ülesehitus kohati ebaloogiline
Osalus loovtöö protsessis	Algatusvõimeline ja initsiatiivi omav, pidas kokkulepetest kinni, järgis ajakava. Analüüsis tööd põhjalikult, põhjused/järeldused seostatult esitatud	Probleeme a) või b) osas: a) algatusvõimeline ja initsiatiivi omav, b) pidas kokkulepetest kinni, järgis ajakava. Töö analüüsis üldine, kuid põhjendused/järeldused esitatud.
Loovtöö esitlus	Esitluse ülesehitus nõuete-kohane, esitlus näitlikustatud, kergesti jälgitav, kõne selge, tempo paras, loomulike pausidega. Saavutas kuulajatega hea kontakti.	Esitluse ülesehitus nõuete-kohane, esitlus kohati hüplev, tempo kohati kiire või pikkade pausidega, kõne kohati ebaselge. Kuulajatega kontakt olemas.

Loovtöö hinnang:

Hindamiskomisjoniliige: Nimi, amet

Allkiri